

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 455/2017-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Elenou Ľalíkovou, advokátska kancelária, Podbrezovská 9710/34, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 558/13 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 558/13 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 551,19 € (slovom päťstopäťdesiatjeden eur a devätnásť centov), ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. Eleny Ľalíkovej, advokátska kancelária, Podbrezovská 9710/34, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 455/2017-6 z 25. júla 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 558/13 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že:

„I.

1. Sťažovateľ sa žalobou podanou na príslušnom okresnom súde 27.7.2011 domáhal odškodnenia za nezákonne vedené trestné stíhanie od 26.9.2008 do 7.7.2010, ktoré skončilo zastavením preto, že stíhaný skutok nebol trestným činom podvodu podľa § 250 ods. 1, 5 Tr. zák. platného v čase spáchania činu.

2. Okresný súd rozsudkom z 27.9.2013 žalobe sťažovateľa čiastočne vyhovel, preto sťažovateľ voči nemu podal 10.10.2013 odvolanie, ktoré bolo spolu so spisom odstúpené

krajskému súdu 16.12.2013, kde má sp. zn. 2 Co 558/13 a doteraz nie je o ňom rozhodnuté, a to aj napriek viacerým urgenciám.

II.

1. Články 48 ods. 2 ústavy a 6 ods. 1 dohovoru zakotvujú právo každého, aby jeho vec bola /.../ v primeranej lehote rozhodnutá. Ide o ústavný princíp, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou celkovej spravodlivosti súdneho konania.

2. Prieťahy v konaní sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah súdu do cit. zákonného a ústavného práva sťažovateľa. Dĺžku konania nemožno vyjadriť numericky, lebo je podmienené objektívnym charakterom prejednávanej veci, konkrétnymi okolnosťami prípadu, správaním sa účastníkov konania či súdom; do úvahy však treba nutne vziať aj to, čo je pre sťažovateľa predmetom konania.

3. Vzhľadom na to, že predmetom tohto konania je kompenzácia následkov nezákonne vedeného trestného konania, v rámci ktorého bol vážne ohrozený osobný, rodinný, pracovný a spoločenský život i občianska česť a dobrá povesť sťažovateľa, bolo nutné konanie viesť a skončiť so zvýšenou rýchlosťou, než je tomu v iných druhoch konanie i to zvyrazňuje aj ESLP v svojej rozhodovacej činnosti. Napr. vo veci Jupiter SK, s.r.o. v. SR č. 12800/13 priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 3.100 EUR, keď kompenzačné konanie trvalo 3 roky a 1 mesiac.

4. V tomto prípade odvolací súd už 2,5 roka je absolútne nečinný, čím vnáša do života sťažovateľa značnú neistotu a veľkú psychickú záťaž, pocit frustrácie, beznádeje a skutočných útrap.

Preto žiadame vysloviť porušenie označených základných práv, prikázať odvolaciemu súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 5000 EUR a trovy konania 363,78 EUR formou nálezu:

a/ Základné právo [REDAKOVANÉ] zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, postupom Krajského súdu Bratislava vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Co 558/13 porušené bolo.

b/ Krajskému súdu Bratislava prikazuje konať vo veci sp. zn. 2Co 558/13 bez zbytočných prieťahov.

c/ [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5000 EUR, ktorú sumu mu zaplatí Krajský súd Bratislave do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

d/ Krajský súd Bratislave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania za dva úkony právnej služby v sume 363,78 EUR /vrátane DPH, ktorej je advokátka platiteľkou/ v lehote do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu k rukám jej zástupkyne JUDr. Elene Lalikovej.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania, a to krajský súd zastúpený jeho predsedom listom sp. zn. 1 SprV/373/2017 z 15. augusta 2017 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k vyjadreniu krajského súdu zo 7. septembra 2017.

3.1 Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení opísal chronologický priebeh predmetného odvolacieho konania, poukázal na stanovisko zákonnej sudkyne v napadnutom konaní a uviedol tieto skutočnosti:

«(...) v nadväznosti na Vašu výzvu č. II. ÚS 455/2017-10 zo dňa 26.07.2017, Krajskému súdu v Bratislave doručenú dňa 31.07.2017, týkajúcu sa sťažnosti [REDAKOVANÉ] (...) o vyjadrenie k sťažnosti, vhodnosti ústneho konania a zaslanie zberného spisu odvolacieho súdu vo veci Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Co/558/2013 (na Okresnom súde Bratislava I je vec pod sp. zn. 19C/123/2011), v ktorej sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 2Co/558/2013, si dovoľím, vážený pán sudca spravodajca, v súlade s ustanovením § 51 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v platnom znení, predložiť Vám nasledovné vyjadrenie:

JUDr. Mária Hajdinová, predsedníčka senátu 2Co tunajšieho súdu sa k jednotlivým otázkam uvedeným vo Vašej výzve zo dňa 26.07.2017 písomne vyjadrila dňa 11.08.2017 takto:

Vec bola odvolaciemu súdu predložená na rozhodnutie dňa 16.12.2013 a zostala vedená pod sp. zn. 2Co/558/2013. Referujúcim sudcom bol JUDr. Ondrej Krajčo, predsedom senátu JUDr. Ayše Pružinec Erenová. V dôsledku Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2014 v znení jeho dodatkov od 18.12.2014 zostala referujúcim

sudcom a predsedom senátu v danej veci JUDr. Mária Hajdinová. V dôsledku Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2017 v znení jeho dodatku s účinnosťou od 01.05.2017 zostala referujúcim sudcom JUDr. Eva Mészárosová a predsedom senátu JUDr. Mária Hajdinová. Odvolací súd rozhodol rozsudkom na pojednávaní dňa 21.06.2017 za osobnej účasti o.i. žalobcu (sťažovateľa na Ústavnom súde Slovenskej republiky) a jeho právnej zástupkyne JUDr. Eleny Lalíkovej. Žalobca v odvolacom konaní úspešný nebol a zo spisu nevyplýva, žeby využil mimoriadny opravný prostriedok.

Do svojho rozhodnutia odvolací súd nemal vedomosť o tom, žeby žalobca podal ústavnú sťažnosť. Jeho ústavnú sťažnosť pre porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Krajským súdom v Bratislave doručenú Ústavnému súdu Slovenskej republiky dňa 16.03.2016 prijal Ústavný súd Slovenskej republiky na ďalšie konanie (až) uznesením č. k. II. ÚS 455/2017-6 zo dňa 25.07.2017. Stalo sa tak teda v čase, keď stav právnej neistoty už neexistoval a k porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov po tomto období už nedochádzalo, a teda už nie je možné údajné prieťahy v konaní vedenom na odvolacom súde reparovať. V tejto súvislosti odkazujem na ustálenú prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutia vo veciach vedených pod sp.zn. I. ÚS 161/02, I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, I. ÚS 235/03, IV. ÚS 215/07, IV. ÚS 263/08, m.m. III. ÚS 24/04, III. ÚS 224/05, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 235/05, IV. ÚS 43/04, I. ÚS 6/03, I. ÚS 116/02, I. ÚS 6/02, II. ÚS 73/05, IV. 287/09, I. ÚS 155/07, I. ÚS 154/03), z ktorej vyplýva, že podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom skončení konania. Ústavný súd poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď porušenie namietaného práva ešte trvalo, mohlo k nemu dochádzať. JUDr. Mária Hajdinová má preto za to, že rozhodujúci je aj čas, kedy bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

V senáte 2 Co pôsobila JUDr. Mária Hajdinová od roku 2011 do 30.04.2017. Tento vybavoval a vybavuje všetku agendu patriacu do pôsobnosti senátov občianskoprávneho kolégia odvolacieho súdu. Na tomto mieste považovala za potrebné uviesť, že od roku 2012 popri bežnom (vysokom) nápade občianskoprávných vecí do senátu 2 Co (ale aj do ostatných senátov občianskoprávneho kolégia) napadalo len od jednej spoločnosti

(POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) veľmi veľa vecí na rozhodnutie o námietke zaujatosti (pred vydaním rozhodnutia, ktoré by bolo napadnuté odvolaním), ale aj na rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniam a rozsudkom. Ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) ukladalo nadriadenému súdu rozhodnúť o námietke zaujatosti do 10 dní od predloženia veci. Okrem toho popri bežnom nápade vecí od februára 2014 napadalo do tohto senátu (a aj iným senátom občianskoprávneho kolégia) na rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniam a rozsudkom vo vzťahu k tomu istému žalovanému: Slovenská republika - Národná banka Slovenska. Všetko sa to dialo bez akejkoľvek zmeny v personálnom obsadení súdu sudcami, vyššími súdnymi úradníkmi (nemožno opomenúť prípadné zdravotné ťažkosti sudcu, do senátu prideleného vyššieho súdneho úradníka, nutnosť a časovú náročnosť na ich odstránenie). Senát, ale aj všetky ostatné senáty občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, nestíhal vybavovať priebežný mesačný nápad, nieto ešte popri tom veci napadnuté skôr; podľa jej názoru sa tým všetkým predĺžil primeraný čas na prípravu senátu odvolacieho súdu na rozhodnutie a samotné rozhodnutie (aj) v sťažnosťou napadnutej veci, na poskytnutie právnej a súdnej ochrany stranám sporu. Nadväzne na uvedené, ale aj v dôsledku objektívnych skutočností zakladajúcich zmenu senátu, má predsedníčka senátu za to, že rozhodnutie vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2Co/558/2013 v mesiaci marec 2017 bolo zapríčinené výlučne len z objektívnych dôvodov.

Uviedla, že podstatou sporu boli nároky na náhradu škody podľa zákona č. 514/2013 Z.z., ktorá vec zostala právne a skutkovo náročná, keď žalovaný akékoľvek nároky žalobcu popieral, svoje tvrdenia strany sporu opierali o konkrétne skutkové a právne dôvody.

Prekážky podľa ustanovenia § 107 O.s.p., ale ani podľa Civilného sporového poriadku v konaní pred odvolacím súdom sa nevyskytli.

Súčasne Vám oznamujem, že Krajský súd v Bratislave podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ÚS SR.

Záverom si dovoľím uviesť, že tunajší súd neeviduje sťažnosť na priedahy vo vyššie uvedenom konaní adresovanú k rukám predsedu súdu. (...)»

3.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu krajského súdu uviedla tieto skutočnosti:

„po oboznámení sa s obsahom vyjadrenia všeobecného súdu k našej sťažnosti, dodávame, že

- ústavná sťažnosť pre porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má nielen akceleračný účinok, ale aj účinok kompenzačný tak, aby išlo o účinný a efektívny prostriedok nápravy protiústavného stavu, spočívajúceho v neprimeranej dĺžke súdneho konania.

Preto vzhľadom na to, že krajský súd už medzičasom rozhodol - ale voči jeho rozsudku podáme ešte dovolanie - netrváme na príkaze súdu konať v označenej veci bez zbytočných prietahov. Trváme však na poskytnutí žiadaného finančného odškodnenia, resp. zadosťučinenia, lebo v právnom štáte dĺžka odvolacieho konania nemôže trvať vyše tri a pol roka v tak bežnej veci, ako je konanie o náhradu škody spôsobenej štátom nezákonným rozhodnutím, v ktorom nevykonával žiadne dokazovanie.

- Je vecou štátu organizovať svoje súdnictvo tak, aby princípy zakotvené v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, boli rešpektované a aby súd poskytol ochranu ľudských práv v primeranej dobe, čo v namietanej veci krajský súd zjavne nesplnil bez pričinenia sťažovateľa, len vlastnou nečinnosťou a zlou organizáciou práce /vid' viacnásobne prerozdelenie veci rôznym senátom, čo je v rozpore aj s čl. 48 ods. 1 ústavy/.

Súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania a žiadame priznať náhradu trov konania v sume 562,21 EUR (...).“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Pokiaľ ide o chronológiu úkonov krajského súdu v napadnutom odvolacom konaní, ktorá je uvedená v bode I/3.1 tohto nálezu, možno konštatovať, že tieto skutkové okolnosti sa spornými nestali, pretože ani sťažovateľ vo svojej replike nemal námietky proti

takto opísanému skutkovému stavu. Rovnaké relevantné skutočnosti zistil aj ústavný súd z obsahu súvisiaceho spisu, preto z nich vychádzal pri posudzovaní napadnutého konania, avšak opomenul duplicitné opísanie týchto úkonov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 558/13 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Krajský súd v napadnutom konaní rozhodoval o odvolaní sťažovateľa, ako aj odporcu (Slovenská republika – Generálna prokuratúra Slovenskej republiky) proti rozsudku okresného súdu č. k. 19 C 123/2011-180 z 27. septembra 2013. Sťažovateľ sa žalobným návrhom podaným na okresnom súde domáhal náhrady škody (nemajetkovej ujmy) „za nezákonne vedené trestné stíhanie, ktoré skončilo zastavením preto, že stíhaný skutok nebol trestným činom podvodu“.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od skutkovej zložitosti veci. Napokon, ako to aj zo zapožičaného súvisiaceho spisu krajského súdu vyplýva, jediným úkonom v odvolacom konaní bolo samotné rozhodnutie krajského súdu. To znamená, že okrem naštudovania spisového materiálu krajský súd nepotreboval vykonať žiadne procesné úkony, aby mohol vo veci rozhodnúť. Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Ústavný súd v daných

súvislostiach poukazuje aj na to, že predmetom napadnutého občianskoprávneho konania je náhrada škody (nemajetkovej ujmy), t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania (m. m. I. ÚS 145/03, II. ÚS 119/2014 a iné).

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatuje, že napadnuté odvolacie konanie trvalo od 16. decembra 2013 do 21. júna 2017, teda 3,5 roka.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Ústavný súd konštatuje, že okrem nariadenia a uskutočnenia odvolacieho pojednávania a rozhodovania (a s ním súvisiacich úkonov) krajský súd nemusel vykonať vo veci žiadne procesné úkony. Obdobie trvania napadnutého konania 3,5 roka bez vykonania relevantných procesných úkonov opodstatňuje záver, že krajský súd v danej veci konal neefektívne. K neefektívnej činnosti, a teda k zbytočným priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci a ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Na „objektívne okolnosti“, teda na množstvo „vybavovaných“ vecí, na ktoré v danej veci poukázala predsedníčka krajského súdu, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných priet'ahov. I keď nie všetky nástroje na

vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení krajského súdu (I. ÚS 6/06).

Na námietku krajského súdu, že sťažnosť je neopodstatnená, pretože 21. júna 2017 bol vo veci vyhlásený rozsudok, ústavný súd poznamenáva, že sťažnosť na ústavný súd podal sťažovateľ 16. marca 2016, teda v čase, keď napadnuté odvolacie konanie meritórne skončené nebolo. Inak povedané sťažnosť bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď porušenie namietaného práva ešte trvalo, preto nebolo možné prihliadnuť ani na túto námietku krajského súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Pretože vo veci bol 21. júna 2017 na krajskom súde vyhlásený rozsudok, ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľa uplatneného v prijatej sťažnosti podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde a v tomto návrhu sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 4.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 €, najmä preto, že *„v tomto prípade odvolací súd už 2,5 roka je absolútne nečinný, čím vnáša do života sťažovateľa značnú neistotu a veľkú psychickú záťaž, pocit frustrácie, beznádeje a skutočných útrap“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k záveru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru nie je dostatočným zadost'účením pre s'ťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadost'účinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv s'ťažovateľa považuje za primerané v sume 1 500 €. Ústavný súd pritom prihliadol aj na to, že cieľom primeraného finančného zadost'účinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (napr. II. ÚS 67/03), ako aj na to, že krajský súd v posudzovanom konaní 21. júna 2017 vo veci meritórne rozhodol.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

S'ťažovateľ si uplatnil trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 1. marca 2016 a podanie s'ťažnosti z 15. marca 2016). Za dva úkony vykonané v roku 2016 patrí odmena v sume dvakrát po 143 € a režijný paušál dvakrát po 8,58 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2017 prislúcha odmena v sume 147,33 € a režijný paušál 8,84 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia s'ťažovateľa predstavujú celkove sumu 459,33 €, ku ktorej bolo treba

pripočítať 20 % DPH, teda sumu 91,86 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 551,19 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2017